

ganste særlig egnet til at vække Opmærksomhed for Sagen og til at give Indstillingen Bægt. Men der er ikke blevet gjort noget Forsøg i Udvalget paa at faa en saadan sælles Indstilling af dem, der vare enige i Princippet, og jeg beklager det. Thi saaledes som Betænkningen nu foreligger, er det jo klart, at mange ville slutte som saa: Naar vi se denne store brogede Mængde af Ændringsforslag, og naar vi se, at Sagens Venner dele sig i 3 eller i Virkeligheden 4 forskellige Grupper, som hver stiller sine Forslag, saa ser det ud til, at denne Sag ikke er moden til Gennemførelse, da selv dens egne Venner ikke kunne enes om Formen, og der er saa stor en Uklarhed, som der sjævnlig er. Jeg forstaar, at denne Betragtning kommer frem, bl. a. hos det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Klein), jeg har i denne Tid hørt det fra mange forskellige Sider, baade her i Salen og uden for Salen. Jeg beklager altsaa, at det ikke er lykkedes at faa en saadan Fællesindstilling, og jeg beklager, at Flertallets Ændringsforslag ikke ere af den Art, at de ere egnede til at bortrydde de Misforstaaelser, som denne Sag er Genstand for i Befolkningen, og de Anker, som rettes imod den. — Naar den største Del af Befolkningen staar ligegyldig eller vel endog modstræbende over for Spørgsmaalet om borgerligt Ægtefæb som almindelig Foranstaltning, saa har det naturligvis flere Grunde. Det har for det første den Grund, at man i det hele ikke forstaar, at det skulde være nødvendigt at gaa til en saadan Forandring af Formen for Ægtefæbs Indgaaelse. Der er ganske vist mange, der ere misfornøjede med den nuværende Form, men det er navnlig med det nuværende Brudevielsesritual; der er mange, som ønske Forandring deri, og naar en saadan Forandring kunde opnaas, var for saa vidt deres Nisser opfyldte. Men i Virkeligheden tror jeg, at der kun er to mindre Kredse i vort Folk, som for Alvor ønske borgerligt Ægtefæb som almindelig Foranstaltning. Den ene er den lille Del af Befolkningen, som uagtet den hører til Folketirken, dog helst vil være fri for kirkelig Vielse, og den anden er den kirkelige Retning i vort Land, som har Øje for, at det netop for Kirkens egen Skyld vilde være heldigt, om den kirkelige Velsignelse, den kirkelige Vielse, var en fri Sag, lige saa vel som de andre kirkelige Handlinger efterhaanden ere blevne det. Fra disse Sider ønsker man det klart og bestemt, men i den øvrige Befolkning er der, som sagt, ikke megen Stemning for Sagen, og navnlig er der en Frygt for,

at Overgangen til borgerligt Ægtefæb som almindelig Foranstaltning skal medføre unødigt Ulejlighed for Befolkningen og lægge ny trykkende Byrder paa den. Byrder, som man ikke indser, hvorfor man skulde paatage sig. Derfor forekommer det mig, at hvis man vil udarbejde et Forslag om borgerligt Ægtefæb, som skulde kunne have Udfigt til at vinde Stemning og Støtte i Befolkningen og bæres frem af denne, saa burde man lægge an paa at give det en saadan Form, at det blev klart, at der ikke derved paalagdes nogen som helst ny Tvang, og at der ikke derved paalagdes Befolkningen ny Byrder. Jeg staar derfor fremdeles for mit eget Bedømmende paa det Standpunkt, som jeg her gjorde gældende ved første Behandling. Jeg tror, at den bedste og naturligeste Maade at løse dette Spørgsmaal paa, vil være den: ganske simpelt at opløse den nuværende Sammenblanding af det kirkelige og det borgerlige i to Handlinger, saaledes at man ligesom hidtil lod Præsten undersøge Attesterne, og naar han havde fundet dem i Orden, lod ham afgive en skriftlig Erklæring om, at Ægtefæbet nu var fuldt juridisk gyldigt, og at man saa gjorde den anden Handling, den kirkelige Velsignelse, til en fuldstændig frivillig Sag for dem, der ville indgaa Ægtefæb. Fulgte man denne Vej, vilde det blive ganske klart, at her ikke var Tale om at indføre nogen ny Tvang. Der er jo mange Mennesker — det vil alle have erfaret — der staa saaledes, at de paa det kraftigste protestere imod at faa indført „tvungent borgerligt Ægtefæb“ og saaledes faa en ny Tvang paa Befolkningen. Jeg tror, det for en stor Del beror paa en Misforstaaelse, men den Misforstaaelse vilde ganske fjernes, naar man gif den Vej, jeg her har antydet, idet det derved vilde være klart for Befolkningen, at der var intet andet, der blev tvungent end det, der ogsaa nu er tvungent, nemlig, at alle Papirer skulle være i Orden, at de lovlige Betingelser, som Staten stiller for Ægtefæbs Indgaaelse, skulde være til Stede, og dernæst vilde det være klart, at den eneste Forandring, der var sket, var den, at den kirkelige Vielse blev en fri Sag, og at der ikke derved vilde paalægges Befolkningen nogen som helst ny Byrde, ingen hyderligere Ulejlighed end den, de have nu, og ingen hyderligere Byrder end dem, de have nu. Jeg tror, at det ikke vilde have lidt at sige, Og endelig vilde man paa den Maade kunne bevare Kirkebøgerne som de Bøger, hvortil alle disse vigtige Sager bleve opbevarede for Fremtiden. Denne Tanke fandt imidlertid ingen Tilslutning her i Salen, da den fremfattes ved første Behandling, og da den